

Kommunledningsförvaltningen
Anders Netin

2024-01-19

Dnr KS 2024-19

Kommunstyrelsen

Säkerhetszoner - ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott (Ds 2023:31), yttrande till Justitiedepartementet

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

Ärende

Linköpings kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på promemorian Säkerhetszoner – ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott (Ds 2023:31).

I promemorian föreslås att det införs regler om ett nytt system med zoner, som kallas säkerhetszoner, i polislagen som i stort innebär att Polismyndigheten som ett brottsförebyggande verktyg ska kunna införa en säkerhetszon om det vid en konflikt mellan grupper finns risk för brottslig verksamhet såsom skottlossning eller sprängning i området. Inom en säkerhetszon ska polismän ha utökade befogenheter att kroppsvisitera personer och genomsöka transportmedel för att söka efter vapen eller andra farliga föremål. Även minderåriga kan komma att visiteras enligt de föreslagna bestämmelserna.

Om Polismyndigheten fattar beslut om att inrätta en säkerhetszon ska myndigheten omedelbart publicera detta och informera på ett verksamt sätt. Ett sådant beslut ska kunna gälla högst två veckor, men ska kunna förlängas genom ett nytt beslut.

Syftet med förslagen är att stärka det brottsförebyggande arbetet och att minska antalet skjutningar och sprängningar samt att öka tryggheten i offentliga miljöer.

Ett införande av säkerhetszoner innebär en ökad risk för intrång i den personliga integriteten. Utredningen innehåller en väl genomarbetad avvägning gällande den personliga integriteten och ökad effektivitet i det brottsförebyggande arbetet.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen att lämna yttrande som tillstyrker promemorians förslag, men som också trycker på vikten av att polisen i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet har en fortsatt och ökad kontinuerlig närvaro i lokalsamhället.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Säkerhetszoner - ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott (Ds 2023:31), yttrande till Justitiedepartementet 2024-01-19

Bilaga -Yttrande

Bakgrund

Justitiedepartementets promemoria DS 2023–31 innehåller förslag till ändring i polislagen (1984:387) med fem nya paragrafer.

Den föreslagna 22 § med rubrik *Säkerhetszoner* innebär att Polismyndigheten får införa en säkerhetszon i ett visst område om

1. det med hänsyn till en konflikt mellan grupper finns en påtaglig risk för brottslig verksamhet som innefattar skjutning eller sprängning i området, och
2. åtgärden är av synnerlig vikt för syftet att förebygga eller förhindra sådan brottslig verksamhet. Inom en säkerhetszon får en polisman kroppsvisitera personer och genomsöka transportmedel för att söka efter vapen eller andra farliga föremål, i den utsträckning det behövs för syftet med zonen.

Åtgärder enligt andra stycket får vidtas endast på allmän plats och i transportmedel på sådan plats. (22 § a).

Polismyndighetens beslut om att införa en säkerhetszon ska gälla för en viss tid, högst två veckor från dagen för beslutet. Beslutet börjar gälla omedelbart, om inte annat anges i beslutet (22 b §).

Polismyndighetens beslut om en säkerhetszon ska vara skriftligt och innehålla uppgift om 1. beslutets innebörd och omfattning, 2. skälen för beslutet, 3. de bestämmelser som tillämpats, 4. vem som fattat beslutet, och 5. möjligheten att överklaga enligt 22 e §. Polismyndigheten ska omedelbart publicera beslutet på sin webbplats och informera om det på annat verksamt sätt. (22 c §).

Om det på grund av ändrade förhållanden eller av annan anledning finns skäl för det, ska Polismyndigheten omedelbart häva eller inskränka ett beslut om att införa en säkerhetszon. (22 d §).

Polismyndighetens beslut om en säkerhetszon får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av den som beslutet angår, om det gått honom eller henne emot. Ett överklagande ska ha kommit in till Polismyndigheten inom tre veckor från den dag då beslutet publicerades på Polismyndighetens webbplats. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Mål om överklagande av beslut om en säkerhetszon ska handläggas skyndsamt. (22 e §)

Förslaget innebär även en mindre justering i 27 § där kroppsvisitation läggs till på listan över ingripanden som ska protokollföras enligt Polislagen.

Förändringen innebär att Polismyndigheten får fler verktyg att vidta åtgärder som i förväg kan förhindra brottslig verksamhet såsom skottlossning eller

sprängning i området vid tillfällen där det pågår en konflikt mellan grupper med gängkriminella kopplingar eller liknande.

Av promemorian framgår att den "föreslagna regleringen om säkerhetszoner är proportionerlig och förenlig med skyddet för den personliga integriteten i regeringsformen, Europakonventionen och barnkonventionen" (sid 131). Den föreslagna regleringen står inte heller i strid med någon av diskrimineringsförbuden, bland annat eftersom "den inte förutsätter att någon missgynnas på grund av sin tillhörighet till någon form av minoritet".

"De särskilda befogenheterna i en säkerhetszon är vidare utformade på ett sätt som gör att en polisman inte får ingripa enbart eller i huvudsak på grund av en persons faktiska eller förmodade etnicitet eller nationalitet".

De föreslagna lagändringarna är enligt promemorian angelägna och ambitionen från regeringen är att de ska träda i kraft redan den 1 mars 2024. Därav följer den nedkortade lagstiftningsprocessen inklusive remissförfarandet.

De bedömda konsekvenserna för brottsligheten och det brottsbekämpande arbetet är att stärka det brottsförebyggande arbetet och att minska antalet skjutningar och sprängningar samt att öka tryggheten i offentliga miljöer.

Förslaget saknar enligt konsekvensbeskrivning i promemorian betydelse för miljön, möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen och det kommunala självstyret. Någon påverkan för av kommunen beställda ordningsvakter framgår inte heller.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inte leda till några kostnadsökningar för kommunen.

Kommunala mål

Ett attraktivt och tryggt Linköping

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslaget bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten, utifrån ett kommunalt perspektiv. Förändringen i polislagen påverkar enbart polisens arbete.

Samråd

Samråd har skett med Juridikenheten som inte har något att erinra mot förslaget.

**Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om
medbestämmande i arbetslivet**

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Justitiedepartementet